

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 06/4711 FM Vår ref.: 2007/665 - 3
AG MAB BARE 541.0

Dato: 04.09.2007

■ Svar på høring - rapport om tiltak som skal gjøre det enklere for kundene å bytte bank

Konkurransetilsynet viser til høringsbrev av 20.06.2007 vedrørende rapporten ”Tiltak og ordninger som kan gi reduserte ulemper for kundene ved bytte av bankforbindelse - bankkontonummerportabilitet”.

Rapporten foretar en generell drøftelse av mulige tiltak som kan bidra til å redusere ulemper ved skifte av bank med særlig vekt på bankkontonummerportabilitet som et mulig virkemiddel. Med utgangspunkt i en avveining mellom samfunnsøkonomiske kostnader og gevinster, konkluderer arbeidsgruppen¹ med at en innføring av kontonummerportabilitet ikke kan anbefales. Arbeidsgruppen foreslår at det etableres en forpliktende bransjenorm for banknæringen i Norge, en såkalt ”Switching Code”, som kan bidra til å redusere ulempene som er forbundet med bytte av bankforbindelse.

Konkurransetilsynets merknader

Det er indikasjoner på at bankbransjen kjennetegnes ved forholdsvis lav kundemobilitet sammenlignet med andre lignende tjenesteytende bransjer. Det fremgår for eksempel av Finansbarometeret² 2007 at 65 prosent av kundene har vært ved sin nåværende hovedbank i 10 år eller mer. Når en såpass stor del av kundemassen tilsynelatende ikke er mobil, vil dette kunne få uheldige konsekvenser for konkurransen og den dynamiske effektiviteten i bransjen. Nykommere og utfordrere vil ha vanskelig for å vinne fotfeste, selv om de tilbyr et konkurransedyktig produkt. Konkurransetilsynet mener derfor at det er viktig å legge til rette for økt mobilitet i dette markedet.

Det er trolig flere årsaker til at kundemobiliteten i bankbransjen er forholdsvis lav. For nærmere omtale av hindre for å bytte bank vises det til de nordiske konkurransemyndigheters rapport om bankmarkedet fra 2006.³ Det kan gjøres et skille mellom på den ene side forhold som hindrer kundene i å foreta beslutningen om å bytte bank, og på den annen side forhold som hindrer bytte når valget først er tatt. Eksempler på det førstnevnte kan være at kundene finner produktene kompliserte og tidkrevende å sammenligne, for eksempel som følge av at produktene er knyttet sammen i produktpakker. Eksempler på sistnevnte kan være byttekostnader, for eksempel knyttet

¹ Arbeidsgruppen bestod av representanter fra Kredittilsynet, Norges Bank, Forbrukerrådet, Sparebankforeningen, FNH og Konkurransetilsynet.

² Finansbarometeret er en undersøkelse gjennomført av TNS Gallup i samarbeid med Finansnæringens hovedorganisasjon.

³ Competition in Nordic Retail Banking, Report from the Nordic competition authorities 1/2006 kapittel 5

til nødvendig tidsbruk, usikkerhet ved periode uten betalingskort og nettbank eller usikkerhet knyttet til hvorvidt alle inn- og utbetalinger går som planlagt. Konkurransetilsynet vil bemerke at rapporten som er på høring fokuserer på den siste kategorien hindre, og den tar derfor ikke sikte på å vurdere alle sider ved mobiliteten i bankmarkedet. Følgelig vil heller ikke de tiltak som er foreslått være tilstrekkelige for i størst mulig grad å legge til rette for økt mobilitet og konkurranse.

Konkurransetilsynet mener likevel at skifte av kontonummer ved bankbytte utgjør en byttekostnad for bankkundene, og at tiltak som reduserer denne kostnaden kan bidra til å øke mobiliteten. Som nevnt i den nordiske bankrapporten vil en innføring av kontonummerportabilitet være en måte å redusere disse byttekostnadene på. På generelt grunnlag anser Konkurransetilsynet kontonummerportabilitet for å være et ønskelig virkemiddel, men innser at kostnadene ved innføring gjør at andre virkemidler på det nåværende tidspunkt synes mer hensiktsmessige. Det vil i tillegg være fordelaktig å avvente en eventuell innføring i EU, da dette vil kunne gi økt kunnskap om kostnader ved innføring og forventet effekt på kundemobiliteten. Koordinering med en eventuell innføring i EU vil også kunne bidra til at konkurransen om bankkundene i større grad blir internasjonal.

På denne bakgrunn synes innføring av en Switching Code som et mer velegnet virkemiddel for å gjøre bytte av bank enklere for kundene i denne omgang. Målet for en Switching Code vil være en klar ansvarsfordeling mellom de to bankene og kunden knyttet til hvert enkelt ledd i prosessen som kreves for å utføre et bankbytte. Konkurransetilsynet gir sin tilslutning til gruppens anbefalinger, og vil understreke viktigheten av at det etableres rutiner som omfatter både privat- og bedriftskunder.

Et særskilt problem ved bankbytte er at det lett kan oppstå usikkerhet knyttet til om alle innbetalinger går som planlagt etter at kunden har fått et nytt kontonummer. Særlig gjelder dette for bedrifter, da disse ofte mottar innbetalinger fra et større antall debitorer. I rapporten pekes det på at det i norsk betalingsinfrastruktur allerede er etablert et omnummereringsregister som langt på vei løser dette problemet for bedrifter. Gjennom dette registeret styres betalinger til kundens tidligere konto direkte inn på konto i ny bank over en periode på ett år. Konkurransetilsynet støtter gruppens anbefaling om at dette registeret skal inngå som et element i en Switching Code for bedrifter.

I rapporten blir det fastslått at det ikke er noen formelle eller tekniske forhold som skulle tilsi at omnummereringsregisteret ikke kan utvides til også å gjelde for personkunder. Når det samtidig er grunn til å tro at mobiliteten blant personkunder er lavere enn for bedriftskunder⁴, mener Konkurransetilsynet at mulighetene for og effektene av en slik utvidelse bør undersøkes nærmere. I denne sammenheng skal det nevnes at den nederlandske Switching Code inneholder en lignende ordning for privatkunder, som en overgangsordning de første 13 måneder fra kunden har byttet bank. En slik ordning kan bidra til å redusere kundenes usikkerhet ved bankbytte ytterligere.

Utover dette har Konkurransetilsynet ingen merknader.

Med hilsen

Jostein Skaar (e.f.)
avdelingsdirektør

Eivind Stage
seksjonsleder

⁴ I Europakommisjonens "Report on the retail banking sector inquiry" måles mobiliteten blant personkunder i EU til å være gjennomgående lavere enn for bedriftskunder.

Kopi til:

Fornyings- og administrasjonsdepartementet Postboks 8004 0030 Oslo

Mottakere:

Finansdepartementet Postboks 8008 Dep 0030 Oslo